Sahte DİBS Satışında Konusuz Dava

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	31.01.2024	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/3169	2024/400	5667 s. K. 1, 5667 s. K. 2, İYUK 49, İYUK Geçici 8

ÖZET

Bankadan karşılığı olmayan DİBS alan tasarruf sahibinin BDDK ve SPK'ya hizmet kusuru davası, 5667 sayılı Kanunla Fon üzerinden 118.168,21 TL ödenip ibraname alınınca konusuz kaldı; giderler davaya sebebiyet veren idarelere yüklendi, Danıştay onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/sahte-dibs-satisi-hizmet-kusuru-konusuz-dava-danistay-2024-400/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2023/3169 E. , 2024/400 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2023/3169

Karar No:2024/400

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

DİĞER DAVALI : ... Kurulu

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACILAR): ... mirasçıları;

1-...

2-...

İSTEMİN KONUSU: ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacının ... Bankası T.A.Ş. aracılığıyla satın almış olduğu 2 adet Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) tutarı olan 112.154,60-TL'nin vade tarihine kadar en yüksek mevduat faiziyle birlikte zararın oluşumunda hizmet kusuru bulunan idarelerden tazminine karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce, Dairemizin 19/10/2022 tarih ve E:2017/991, K:2022/3711 sayılı bozma kararına uyularak verilen kararda; Banka aracılığı ile DİBS satın alan hak sahiplerine ana para olarak işlem tutarı ödeneceği ve bu tutara Bakanlar Kurulu kararında belirlenen oranda faiz tahakkuk ettirileceğinin düzenlendiği, bu kapsamda davacılara 03/12/2007 tarihinde anapara ve faiz tutarına karşılık 118.168,21-TL'nin ödendiği, 09/12/2007 tarihinde de bu ödemeye ilişkin aralarında taahhütname ve ibraname imzalandığı, taraflar arasındaki ihtilafın da bu suretle sona erdiği anlaşıldığından, bakılan davanın konusuz kaldığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına, davanın açılmasına sebebiyet verdiğinden yargılama giderlerinin davalı idarelerden alınarak davacılara verilmesine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI: Davalı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından, davanın açıldığı tarih itibarıyla haklılık durumuna göre yargılama giderlerine hükmedilmesi gerektiği, ilgili Kanun uyarınca Fon tarafından yapılan ödemeler neticesinde taahhütname ve ibraname imzalandığı, bu kapsamda uyuşmazlığın sona erdiği dikkate alındığında kendilerinin haksız çıkmasından bahsedilemeyeceği, dolayısıyla kendileri aleyhine yargılama giderlerine hükmedilmesi ve vekâlet ücretine hükmedilmemesinin hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.
KARŞI TARAFIN SAVUNMASI: Davacılar tarafından, vekâlet ücretinin yargılama giderleri arasında sayıldığı, yargılama giderlerinin davanın açıldığı tarihteki haklılık durumuna göre belirlenmesi gerektiği, davanın açılmasına davalı idarelerce sebebiyet verildiği belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan İdare Mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'unun temyiz isteminin reddine,

2. Dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı temyize konu kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından anılan Mahkeme kararının ONANMASINA,

3. Temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,

4. Dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,

5. 2577 sayılı Kanun'un Geçici 8. maddesi uyarınca, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 31/01/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

— İlgili önceki bozma kararı (aynı dosya): Danıştay 13. Daire E.2017/991, K.2022/3711, 19.10.2022 —

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2017/991 E. , 2022/3711 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2017/991

Karar No:2022/3711

TEMYİZ EDEN (DAVALILAR) : 1- ... Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

2- ... Kurulu

VEKİLİ : Av. ...
KARŞI TARAF (DAVACI) : ... mirasçıları;

1-...

2-...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:...sayılı kararının davanın kısmen kabulüne ilişkin kısmının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacının ... Bankası ...A.Ş. aracılığıyla satın almış olduğu 2 adet Devlet iç borçlanma senedi tutarı olan 112.154,60-TL'nin vade tarihine kadar en yüksek mevduat faiziyle birlikte zararın oluşumunda hizmet kusuru bulunan idarelerden tazminine karar verilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) Bankalar Kanunu hükümleri uyarınca görevini gerektiği biçimde yerine getirmediği, Banka'nın yönetim ve işleyişindeki aksaklıkları ve Bankalar Kanunu'na aykırı işlemlerini zamanında saptayarak tasarruf sahiplerinin hak ve çıkarlarını koruyamadığı, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kararı ile borsa üyelik ve aracılık faaliyetlerinde bulunma yetkisi kaldırılan Banka'nın, yetkisi olmadığı hâlde ilan ve reklam vererek yatırımcılara gerek DİBS satışı, gerekse bu ad altında satış yapmasına zamanında önlem alarak engel olmayan BDDK ve SPK'nın olayda kusurlu davranışları bulunduğu, anılan idarelerin davacının dosyada bulunan ve Banka'dan DİBS aldığını gösteren belgedeki yatırdığı tutar miktarındaki zararını tazminen ödemeleri gerektiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, 92.197,18-TL'nin, hizmet kusurları saptanan BDDK ve SPK tarafından, yarı yarıya, davacıya ödenmesine, davacının fazlaya ilişkin maddi tazminat ve faiz isteminin reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı SPK tarafından tarafından, 5667 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı uyarınca davacıya 118.168,21-TL ödeme yapıldığından davanın konusuz kaldığı, devlet iç borçlanma senetlerinin satışı ve saklanmasına ilişkin olarak sistem sorunu bulunduğu, idare ile ilgisi olmayan 3. kişilerin suç teşkil eden eylemleri nedeniyle idareye tazmin sorumluluğu yüklenemeyeceği ileri sürülmektedir.

Diğer davalı BDDK tarafından, 5667 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı gereği davacıya ödeme yapılacağından davanın konusuz kaldığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacı, ... Bankası ... A.Ş. (Banka) aracılığıyla toplam 92.197,18-TL tutarında 2 adet Devlet İç Borçlanma Senedi satın almıştır. Banka'ya, Banka'nın mevduat kabul etme izni kaldırılıp, faaliyeti sona erdirilmeden önce Devlet İç Borçlanma Senedi satın almak amacıyla para yatıran davacı, ödediği bedelin karşılığı senedin olmadığını, aracı kuruluş yetkisi olmayan Banka'nın açığa satış yaptığını öğrenmesi üzerine, Banka'nın açığa satış yapmasını engellemeyen, yeterli denetim yapmayan davalı idarelerin hizmet kusuru işledikleri iddiasıyla, ödediği Devlet İç Borçlanma Senedi bedelini tahsil edememesi nedeniyle uğradığı zararın tazmini istemiyle bakılan davayı açmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

30/05/2007 tarih ve 26537 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5667 sayılı Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan ... Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adı Altında Toplanan Tutarların Ödenmesi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin 1. fıkrasında, "... bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan ... Bankası T.A.Ş. tarafından, Banka bünyesinde karşılığında DİBS bulunmamasına rağmen ikincil piyasada DİBS satışı adı altında toplanan tutarların başvuru halinde Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu aracılığı ile ödenir"; 2. fıkrasında, "Bu kanun uyarınca yapılacak ödemelerde; hak sahipliğinin tespitinde Müflis ... Bankası Türk Anonim Şirketinin kayıtları esas alınır. Hak sahiplerinden talep toplanması, talep toplamanın şekli ve süresi, hak sahipliğinin ispatında aranacak belgeler, ödemeye aracı olacak bankanın tespiti, nakden veya defaten yapılacak ödemenin şekli ve süresi ile kesinleşmiş idarî yargı kararlarına veya bu nitelikteki kararlara dayalı icra takiplerine ilişkin her türlü ödemeler, uygulanacak faiz oranı ile faizin başlangıç tarihi ile ödemelere ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir."; 3. fıkrasında ise, "Bu Kanun kapsamında yapılacak ödemelerde, ... Bankası Türk Anonim Şirketine Devlet iç borçlanma senedi alımı amacıyla yatırılan tutarları ifade eden işlem tutarları esas alınır." kuralına yer verilmiştir.

5667 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 2. fıkrasına dayanılarak çıkarılan ve 21/07/2007 tarih ve 26589 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 13/07/2007 tarih ve 2007/12398 sayılı Bakanlar Kurulu kararında, Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan ... Bankası T.A.Ş. tarafından Devlet İç Borçlanma Senedi satışı adı altında toplanan tutarların ödenmesine ilişkin usul ve esaslar açıklanmıştır. Bakanlar Kurulu kararının 4/6. maddesinde, yapılacak ödemelerde anapara olarak işlem tutarının esas alınacağı belirtildikten sonra, ana para olarak ödenecek işlem tutarına tahakkuk ettirilecek faiz oranının hesaplanma şekli kurala bağlanmıştır.

Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasında ise, DİBS alımı amacıyla Banka'ya yatırılan tutarlar nedeniyle idarî yargı mercilerinde açılan davalar hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı kuralı getirilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Aktarılan mevzuat uyarınca, Banka aracılığı ile DİBS satın alan hak sahiplerine ana para olarak işlem tutarı ödeneceği ve bu tutara Bakanlar Kurulu kararında belirlenen oranda faiz tahakkuk

ettirileceğinden, uyuşmazlığın ortaya çıkan bu yeni hukukî durum çerçevesinde sonuçlandırılması ve yargılama giderlerine ilişkin hüküm kurulması gerekmektedir.

Bu itibarla, davanın kısmen kabulü ile, 92.197,18-TL'nin hizmet kusurları saptanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, yarı yarıya davacıya ödenmesi yönündeki İdare Mahkemesi kararında hukukî isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalıların temyiz istemlerinin kabulüne;
2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının davanın kısmen kabulüne ilişkin kısmının BOZULMASINA,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,

4. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 19/10/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.